

KJAK

»Hvussu kunnu vit hjálpa?« snýr seg ikki um samkenslu, men sjálvkærleika

Tað er skeivt at fara við flóttafólki sum barnslig offur, nøkur ynkelig subjekt, hjálparleys og brúk fyri at verða bjargað av rættlátum fb-mammum við ov nógvum frítíð

Agga Niclasen

meining@meil.fo



Flótti mín flótti. Mín prinsippiella stóða er, at tað skulu vera so fáar forðingar gjørligt, tá tað kemur til fólkaflutning. Eisini hann um landa-

mørk, tað veri seg innflytarar ella flóttafólk, ávikavist menniskju, ið søkja nakað so universalt sum ein betri lut og frælsi, og menniskju, ið flýggja undan pínu, deyða og persónligum yvirgangi. Sum regul islamiskum harðræði. Undan Islam.

Ja, eins væl og pengaflutning, vøruflutning og tænaflutning. Allan flutning. Eisini hann, ið eigur at vera lógligur. Alt frítt, einki "men". Annars missur tú prinsippið. Annars ongin liberalisma, libertianisma og hvat alt hatta nú einaferð eitur.

Tað sagt, eg sýti fyri at stuðla hasi hyper-moralismuni, hasi sympatiserandi frásøguni hjá kulturrella right-on klassanum, ið nú gagnnýtir stakkalafólkinu í Sýria til tess at vísa, hvussu himmalska háborin tey eru. Hetta miðlaskapta drama nú fullfiggjað við ódámligum myndum av deyðum børnum og óvanliga ótespiligum samanberingum við Holocaust.

"Hvussu kunnu vit hjálpa?"-riðilin og modernaði vinstrivongurin í heila tikið við sínum bláoygdu musikarum og "vit eru so pro-flóttafólk"-erkleringum bara staðfesti, at tað, sum burdi kulminerað í eini demokratiskari diskussión um flóttafólkakreppur og flóttafólk, varð reðuserað til enn ein sýnisglugga fyri tey mentanarlaga kulu at vísa okkum deyðiligu, hvussu góð og samvitskusom tey eru.

Tak hatta deyða sýriska barnið, 3 ára gamli Aylan! Tá fyrst tann innari Bob Geldof kom í føroyska tónleikaran, og helst hann við nydeligum langskeggi og trendy hárstíli, bleiv Aylan "deildur" á facebook í sama tempo sum Sjómanskvinnuringurin deilir uppskriftir.

"Hevur tú sæð handa deyða sýriska smádrongin? Hygg at honum, er tað ikki synd, er tað ikki bara so synd; er hetta ikki bara tann mest syrgiliga myndin ever, ha? Góða deil tað, vís tað fyrri øllum tinum vinum á facebook, serliga konufólka-kjakarum, vís tað allastaðni, vís tað so longi, at eisini tey blíva ordiliga kedd og fáa hug at opna sítt heim fyri Ahmed og Amiru, fyri øllum, tí vit mugu gera okkurt. Hey, skulu



vit ikki skipa fyri tiltaki; ella hvat við at syngja fyri teimum, hvat við einari konsert, hvat við at spyrja Reinsari-Boga?"

Nú er tað so, at vit so ella so øll kenna til porno, ella definitiónina av porno. Og vit kenna eisini øll, ja, skulu vit ikki bara siga "avbjóðingina", ið er seksual-porno á internetinum. Men har er eitt munandi meiri trøsligt slag av porno: moralskt kensluporno. Og onki lýsir betur hetta slag av porno enn nettupp handa deyðsmyndin av Aylan og 5 ára gamla beiggjanum, Galip – druknaðir í síni flóttaroynd úr Sýria.

Problemið við deyðamansporno er, at tað fungerar sum ein konkret og beinleiðis óhjálptil hesi stakkaladýr. Tað verður sligið upp sum "ein roynd at gera okkum øll meiri uppmerksum um flóttafólkastandin í verðini, at vísa tolerans og solidaritet", men er, tá av tornar, desainað at hindra einum seriøsum kjaki um flyting og fólkaferðingar í 21. öld, eitt óvanliga samansett mál, og kveikja eina afturkenniliga sjálvnøgd millum hasi, ið "føla".

Tað, hesir sjálvgóðu útvegarir av kensluporno eginliga meina

við, er hetta: "Lat okkum gera tey óvitandi meiri vitandi, meiri følin, meiri verulig, global og samkenslulig og minni harðhjartað; lat okkum fáa tann arbeiðandi hvíta arbeiðsklassan, pøbilin, og hampaborgaran annars á høgravonginum, ið øll halda seg vera anstendig fólk, men faktiskt eru rasistar, í besta føri xenofobar, at siggja, hvør vit eru, hvussu góð vit eru, og so fáa tey kanska hug at verða sum vit... góð."

Misskil meg ei. Eg haldi eisini, at tað er synd í flóttafólki. Eg fari bara ikki við teimum sum nøkur ynkelig subjekt tørva á hjálp frá tí Alvaldandi, tí eftiransandi Móðir Evropa. Eg haldi tað vera skeivt at fara við fólki, sum hava hug at flyta, sum kenna seg noydd at flýggja ella hava tikið avgerð at rýma, sum barnslig offur, hjálparleys og brúk fyri at verða bjargað av rættlátum fb-mammum við ov nógvum frítíð.

Ókey, um partar av ekstrema høgravonginum onkuntíð ómenniskjaliggjara flóttafólk og fara við teimum sum ein skapleys hóttan, tá hava tey á vinstravonginum, hasi, ið posera sum flóttafólkavinir, áh!, so sanniliga eisini onkuntíð ómenniskjaliggjort hesi fólk – tað hava vit

sæð henda seinasta mánaðin ella so, ein heilt forbannað stórir klumpur av teimum faktiskt. Tú kanst siga, at har ekstremi høgravongurin kriminaliserar "útlendingar", barnsligger vinstrivongurin teir.

Eg haldi eisini, at handa yvirdeilda myndin av deyðu beiggjunum er óhuglig. Men at tað loypir hvøkk á fólk, at fólk doyggja í royndini at koma inn í Evropa, er líkaleiðis óhugligt. Túsundtals fólk, bert sum vit vita um, hava latið lív. Túsundtals, bara tey síðstu árin.

Og tað er uppáttur meiri óhugligt, at væl bjargað fólk draga sær gagn úr ólukkum úti í heimi at profilera seg og samlynt. Og uppáttur meiri óhugligt aftur, tá tey gera hetta við at syndra samfelagið, við at flokka hugburðin hjá teimum, sum eru sindur skeptisk í mun til "fremmandafólk", serliga muslimar, sum "fremmandaótti". Tá ert tú farin frá "at hjálpa øðrum" til "at reklamera fyri tær sjálvum".

At rudda forsiður fyri deyðum ella hungursgeylandi børnum er blivið kulturur seinnu árinu í Vesturheiminum. Í 80unum høvdu vit hasar famøsu myndirnar av hungurstungnum børnum í

Etiopia, meðan tað seinnu árinu er blivið superpopulert millum tey ælabogaprofilerandi at "deila" myndir av deyðum børnum eftir ísraelskt álop á Gasageiran. Hasin keddi, svangi ella deyði óvitin er tí endaður sum ein avloysari fyri sakligari greining og sinniligari umrøðu.

Stórpolitiskt kensluporno ger ongum nakran beina, tí tað snarar fyri øllum meningsfullum kjaki. "Ná, so tú heldur ikki tað sama sum vit, sum vit øll her; so tú heldur ikki, at Ísrael er ónt; ókey, meðni, men hygg so her... eg segði HYG, hygg at myndini her, hygg at hesum sundurblásta palestinska barninum!" Men hetta er bílig moralisma. Kenslusemi substituerað við hugsanarsemi.

Heldur enn at vísa druknað vaksni, velja avísirnar at fokusera uppá Aylansa skroyppiliga kropp. Og heldur enn at koma við analytiskum meiningum, velja tey moralskt sjálvtilnevndu at deila hesar samkensluvandandi sjokk-myndir og soleiðis, uttan íhald, flagga sína góðvild.

Hetta, at stilla inn á børn í vanlukkuøkjum, handlar um at fáa vesturlendingar, serliga tey